

להפצת תורתו של הגה"ק
רבי הלל פאללאק זצלה"ה
אבדק"ק סאטמרגען
בנעל הקודש הילולים

פרי קודש הילולים

בס"ד | משפטים תשפ"ה | גליון מס' 151 | שנה ג'

דברי תורה על פי הספה"ק "קודש הילולים"

גם בדיני ממונות יש קדושה אלוהית ואינם כמשפטי הערכאות

ואֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשְׁמֹר לְפָנֶיךָ (שמות כא, א).

של התורה"ק יש יסודות גדולים, וסודות התורה וכוונות פנימיות, ואינם תלויים במקום ובזמן, ואינם כחוקי הגוים שהם רק הגיון.

ולכן כאשר איש ישראל מביא דיני ממונות שלו לפני ערכאות עכ"ם, נמצא מחלל את ד', כי הוא משווה בזה את חוקי התורה לחוקי ונימוסי העכ"ם. והדבר אינו כן, אלא אף דיני ממונות של התורה קדושים ונעלים.

(ח"א רח)

פירש רש"י, "לפניהם", ולא לפני עובדי אלילים. ואפילו ידעת בדין אחד שהם דנין אותו כדיני ישראל, אל תביאהו בערכאות שלהם. שהמביא דיני ישראל לפני גוים, מחלל את השם".

נראה לפרש, דהנה ידוע שבכל מצוות התורה יש כוונות עמוקות וסודות גדולים, אבל דיני ממונות, לכאורה אף אומות העולם חוקקים להם דינים, לפי הענין והזמן וצורך השעה והשוק. אבל האמת היא, שאף בדיני ממונות

פטירתו של אדם צעיר רח"ל צריכה לעורר לתשובה

וְאִשֶּׁר לֹא צָדָה וְהֶאֱלָקִים אָנָּה לְיָדוֹ וְשִׁמְתִי לָךְ מְקוֹם אֲשֶׁר יָנוֹס שְׂמָה (שמות כא, ג).

הפסוק (שמות כב, ה) "כי תצא אש ומצאה קוצים וגו'".

וזוהו שאמר הכתוב, "ואשר לא צדה", כאשר רואים אדם שנפטר מן העולם כאשר לא הספיק להכין צידה לדרך, כי נפטר בצעירותו. "ושמתי לך מקום אשר ינוס שמה", על כל אחד לפשפש במעשיו, אולי הוא היה הגורם לכך, ועליו לשוב בתשובה.

(ח"א רח)

מי שאינו מביט על עבירות חבירו אף מן השמים ינהגו עמו כן

פִּי תִרְאֶה חֲמוֹר שֹׁנְאֶךָ וְגו' עֵזוֹב תִּעְזוֹב עִמּוֹ (שמות כג, ה).

בתרגום אונקלוס, "תשבוק מה דבלבך עלוהי ותפרק עמה".

לא יביטו אל מה שיש כביכול בלב של מעלה עליו, אלא יסייעו לו. כי כל המעביר על מדותיו, הקב"ה משלם לו מידה כנגד מידה, ומעבירין לו על כל פשעיו (יזמא כג, א).

וזוהו הרמז במה שאמר הכתוב, "כי תראה חמור שונאך", היינו חמורו של מי שמותר לשונאו, מפני דבר ערוה שראית בו, ואף על פי כן "תשבוק מה דבלבך עלוהי ותפרק עמה". ובזה תזכה ל"עזוב תעזוב עמו", שגם אתה תזכה "עמו" כלומר כמוהו, שמן השמים לא יביטו בעוונותיך, מידה כנגד מידה. (ח"א ריא)

נראה לפרש על פי הגמרא (פסחים ק"ג, ב) דפריך, האיך מותר לשנוא את רעהו, והלא אמרה תורה (ויקרא יט, יז) "לא תשנא את אחיך בלבבך". ומשני, דמיירי שראה בו דבר ערוה בלא עד נוסף, ואינו רשאי לפרסם, אבל בלבו רשאי לשונאו. ועל שונא כזה ציוה הכתוב, שאם רואה את חמורו רובץ תחת משאו, יעזוב את אשר בלבו עליו ויסייע בידו.

ועל ידי זה יזכה שמן השמים יעשו גם לו כן. שאם הוא עצמו יהיה בבחינת "רובץ תחת משאו", שמשא העבירות שלו מכבידים ושורה עליו דין,

למען אחי ורעי אדברה נא שלום!

בעזרת השי"ת לקראת יומא דהילולא רבה של
רבינו הגה"ק הלל בן רבי אליעזר זצ"ל
שיחול ביום א' אדר הבעל"ט

מתארגנת קבוצה נכבדה מצאצאיו, להשתטח ולהתפלל על ציון באוהל הצדיק זי"ע
שבסאסרעגען ברומניה.

כל המעוניין לשלוח שמות לתפילה, או שליחות להדליק נרות על הציון, יכול לפנות למערכת.
בנסיעה קודמת נשלחו למעלה מ-700 שמות לתפילה וב"ה רבים ראו את ישועת ד' בזכות הצדיק

"...ואולי אם המצא תמצא איזה דברי אגדה אשר ראוי לאמרם
שבבילי, אולי אבנה גם אני בעבורכם..." שם בהקדמה

"זאת באתי לרשום איזה ליקוטים למען ירוץ הקורא, ולאמר
שבבילי איזה דבר בכל שבוע..." קודש הילולים ח"א עמ' ז'

דברי תענוגים

מאת רבינו בנימין וואלף בן רבינו יואל זצ"ל רייכלס אב"ד שאפי, חותנו של רבינו הילל הזקן זצ"ל אב"ד אייבשיץ

בגדר קבורת מת מצוה שדוחה עבודה ומילה

זכי יזיד איש על רעהו להרגו בערמה מעם מזבחי תקחנו למות.

פירש רש"י, 'מעם מזבחי', אם היה כהן ורוצה לעבוד עבודה, תקחנו למות.

איתא במסכת סנהדרין (דף לה), אמר ליה ריש לקיש לרבי יוחנן, ותהא קבורת מת מצוה דוחה שבת, מקל וחומר. ומה עבודה שדוחה שבת, קבורת מת מצוה דוחה אותה מ'ולאחותו', כדתניא, הרי שהיה הולך לשחוט את פסחו ולמול את בנו ושמע שמת לו מת, יכול יטמא, אמרת 'לא יטמא' וכו'. 'לאחותו' הוא דאינו מטמא, אבל מטמא למת מצוה. שבת שנידחת מפני עבודה, אינו דין שתהא קבורת מת מצוה דוחה אותה. אמר ליה, רציחה תוכיח, שדוחה את העבודה ואינה דוחה את השבת [פירש"י, רציחה תוכיח שדוחה את העבודה - דכתיב 'מעם מזבחי תקחנו למות', שאם היה כהן רוצח ורוצה לעבוד מביאין אותו לדין בבית דין, עכ"ל. אבל אינה דוחה את השבת, שמיתת ב"ד אינה דוחה שבת].

וכתבו שם התוספות (ד"ה רציחה תוכיח), ואם תאמר, וליעבד ק"ו ממילה - שדוחה שבת, ומכל מקום קבורת מת מצוה דוחה אותה, כדאמרין. שמי שהיה הולך למול את בנו צריך להיטמא למת מצוה. ק"ו לקבורת מת מצוה שתידחה שבת, שהרי יש לה כח לדחות עבודה שדוחה שבת]. ויש לומר, מכל מקום הוה מצי למימר רציחה תוכיח, שאינה דוחה שבת, אע"פ שדוחה עבודה דדחיא שבת. הכי נמי קבורת מת מצוה לא תדחה שבת, אף על פי שראינו שדוחה את המילה דדחי שבת, עי"ש היטב. ויש להבין, מדוע סברו התוס' מעיקרא שאפשר ללמוד ק"ו ממילה, ומה כוונת תירוץ.

ואחר העיון נראה לומר, דמעיקרא הקשו התוס', וליעבד ק"ו ממילה,

דהיינו שמצינו שקבורת מת מצוה דוחה את מי שיש עליו "עסקי מצוה" (לשון רש"י שם), כלומר שיש עליו את חיוב שתי המצוות, שחיתת הפסח וגם מילת בנו. וק"ו זה עדיף מהק"ו המובא בגמרא, שמת מצוה דוחה עבודה לחוד.

אבל באמת מת מצוה אינו דוחה את מצות מילה לגמרי. אלא כמו שכתבו התוס' (מגילה ג), כהנים מבטלין עבודתן ובאין לשמוע מקרא מגילה - וקשה, אמאי מבטלין, והלא אחר הקריאה יש הרבה שהות לעבודה. ויש לומר, דכיון דמשהאיר היום הוי זמן עבודה, והם מניחין אותה בשביל הקריאה, משום הכי קרי ליה ביטול, עכ"ל. כלומר שמגילה דוחה את העבודה לשעה מאוחרת יותר, אבל לא מבטלה לגמרי. ועל דרך זה יש לומר שגם קבורת מת מצוה, את שחיתת הפסח היא אמנם דוחה לגמרי, כי אחרי שהאדם נטמא שוב לא יוכל להקריב את הפסח במועדו, אבל מצות מילה חמורה יותר, שנכרתו עליה י"ג בריתות (נדרים לא), ומיירי שיהיה בידו למול את בנו בשעה מאוחרת יותר, אבל לא יתבטל לגמרי. ומצות מילה היא מיד משהאיר היום, כדאמרין (פסחים ד), כל היום כולו כשר למילה אלא שזריזין מקדימים למצוות, שנאמר 'ושכם אברהם בבקר'. והדחיה מפני מת מצוה היינו דחיינה לשעה יותר מאוחרת.

ועל כן הקשה ריש לקיש, שקבורת מת מצוה תידחה שבת, ק"ו מעבודה שדוחה שבת, ונדחית לגמרי מפני קבורת מת מצוה. ולא הוכיח ממצות מילה שדוחה שבת, ונדחית מפני קבורת מת מצוה, כי אינה נדחית לגמרי. ואמר ליה רבי יוחנן, רציחה תוכיח, שדוחה עבודה ואינה דוחה שבת.

ודוק ונכון בעיני, וקל להבין.

יומא הילולא

הרה"ג בנימין זאב ב"ר אליעזר צבי קרויס זצ"ל

אב"ד דעברצין שבונגריה מח"ס "מראה הבזק", חתן רבינו הגה"ק זצ"ל. נלב"ע כ"ו שבט תרפ"א

תוספת לנכתב בגליון 50, 98, המעוניין לקבלם יפנה למערכת.

זצ"ל (בהלכות צדקה סימן לד עמ רמא), מובא הסיפור בזה הלשון:

סיפור הרב יואל אופנהיים ז"ל, שדודו הרב בנימין זאב קרויס זצ"ל (בעל מחבר ספר מראה הבזק), היה אב"ד דברצין מטעם הקהילה של שטאטוסקווי, והרב שלמה צבי הכהן שטרסר זצ"ל היה הרב מטעם הקהילה האורתודוקסית.

לימים הגיע עיר יהודי לאסוף כספים למטרה חשובה מאד, הלכו שני הרבנים יחדיו לאסוף כסף למטרה זו (אנשיו של הרב קרויס היו גבירים). באותו יום הגיע יהודי נוסף לאסוף כספים למטרה חשובה ביותר, ולכן שוב הלכו שני הרבנים באותו יום לאסוף כספים. כאשר חזרו לביתם, הגיע אדם שלישי עם מקרה נחוץ אף יותר משני המקרים שלפניו. הרב קרויס הרגיש שאינו מסוגל ללכת פעם שלישית באותו יום לאותם האנשים, לכן הלך לחנות ומישכן את מעילו, על מנת לעזור לנצרך השלישי.

בעל החנות, כאשר סיכם את החשבון היומי של ההכנסות וההוצאות, יחד עם פקידיו, סיפרו לו שהרב בא למשכן את מעילו. נרעש בעל החנות ולא היה יכול לעכל זאת, שהרב יגיע למצב כזה שיצטרך למשכן את מעילו, הלך 'והרעיש' את הקהילה על זה. לאחר בירור נודע שהרב לא היה מסוגל ללכת פעם שלישית באותו יום לאסוף כסף, לכן הלך ומישכן את מעילו.

זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל, אמן.

בתוך דברי זכרונותיו של הרה"ח רבי יואל אפנהיים ז"ל (היה בן בתו של הרה"ג רבי אברהם אבא פיקסל זצ"ל חתנו של רבינו הגה"ק זצ"ל) הוא מספר: "רבי בנימין זאב זצ"ל, היה עושה הרבה טובות ליהודים. היו לו קשרי ידידות עם הבישוף הראשי של דברצין, ששמו היה באלטאזאר, והוא ניצל קשרים אלו כדי לעזור ליהודים בעניינים שונים שהיו צריכים לסדר אצל הרשויות.

יהודי מסקלהיד בשם פאנעט, בא לפניו, וביקש את עזרתו שיוכל להשתחרר מהגיוס לצבא ההונגרי. שאל אותו הרב, אם יהיה באפשרותו לשלם את השוחד שהיו צריכים להעביר לממונים על כך. כי למי שלא היה כסף, הרב כבר היה דואג לשלם עבורו. ענה לו היהודי, שיש ברשותו את הסכום הנדרש. אמר לו הרב, שוב לביתי מחר בשעה 4 אחה"צ, הכל כבר יהיה מסודר. וכך היה, למחרת כבר היתה מוכנה עבורו תעודת הפטור. וכך סיפר לי יהודי בשם ליכט, שגם בדידיה הוי עובדא כנ"ל. ואמר לי, עכשיו מותר לי כבר לספר זאת, אבל בשעת מעשה היה עלי לשמור זאת בסוד, כי הרב הכניס את עצמו לסכנה בפעולות האלו.

בפרקי התולדות שבסוף הספר 'מראה הבזק', בפרק תורה וחסד, מסופר שהרב קרויס מישכן פעם את מעיל הפרווה שלו, ולווה כספים, כדי לעזור ליהודי נצרך. בספר 'תפארת בני' על קיצור שולחן ערוך, דינים ומנהגים וסיפורי צדיקים, מאת הגה"צ רבי בונם יואל טויסיג האדמו"ר ממאטרסדורף

נא להתפלל וללמוד לזכות הרה"ח יואל בן חוה גיטל הי"ו לרפואה שלימה במהרה בתוך שאר חולי ישראל

צאצאי רבינו הגה"ק זי"ע מתבקשים להכיר טובה בתפילה ובלמוד משניות, לע"ג הרה"ח אליעזר שלמה בן רבינו הילל זצ"ל שהפצרותיו באביו רבינו זי"ע הביאה לכתובת הספר 'קודש הילולים' והנחלתו לדורות. בשב"ק הבעל"ט יחול יום היארצייט ה-100, נלב"ע כ"ד שבט תרפ"ה, תנצב"ה (מאמרים לגביו בגליון 50 וגליון 98 המעוניין לקבלו יפנה למערכת)

"עיקר כיבוד אב ואם לעשות רצון אבינו שבשמים כי זה נחשב לאבות כאילו המה עושים, והעיקר לקבוע עתים בכל יום ויום לתורה..." (שם)

"...מי שזכה להיות לו בנים וחתנים צדיקים וכו' המעשים שלהם יהיו לו למשען בעולם הבא וכו' ואין לנו חסד גדול מזה..." (קודש הילולים בהקדמה)